

Endetidslære

Hva Bibelen sier om menneskets og verdens fremtid

Hva er endetidslære

- Eskatologi: Læren om de siste ting.
- Den delen av teologien som omhandler død, verdens ende, menneskets ultimate skjebne, Jesu andre komme, oppstandelse fra de døde, og den endelige dom.
- Mer enn en diskusjon om tidspunktet for Jesu gjenkomst.
- Eskatologi er både personlig (omhandler menneskets skjebne) og kosmisk (omhandler skaperverkets skjebne)

Hvorfor Studere Endetiden?

- Fordi det er et sentralt tema i Bibelen → Gud vil at vi skal vite noe om det.
- Fordi eskatologi besvarer et av menneskets største eksistensielle spørsmål: Hva skjer når jeg dør?
- Fordi eskatologi gir et realistisk og edruelig perspektiv på verdens fremtid, noe som burde hjelpe oss til å få et bedre perspektiv på våre prioriteter i livet.
- **FORDI DET ER SPENNENDE!!!!!!!!!!**

Viktigheten av Endetidslære

- Burde ikke være et kirkesplittende tema, MEN har ofte vært det.
- Jesus, Paulus, Peter, Jakob og Johannes (samt de fleste GT profetene) motiverte og trøstet de troende i deres generasjon ved å skrive om endetiden.
- Som Kristne i en fallen verden kan vi også finne trøst og håp i å studere Guds fullkomne og håpefulle plan for sitt folk.

Sentrale temaer relatert Eskatologi

- Bortrykkelsen
- Antikrist(-er)
- Den store trengsel
- Milleniumet (Tusenårsriket)
- Jesu andre komme (gjenkomst)

Sentrale forutsetninger

- Tolkningsprinsippene en anvender (ens hermeneutikk)
- Forståelsen av de Bibelske Paktene
- Forståelsen av Guds Folk (Israel og Menigheten)
- Forståelsen av Guds Rike
- Forståelsen av Profetier og oppfyllelsen av disse (åndelig eller konkret/bokstavelig oppfyllelse)

Forskjellig tidfesting av profetisk oppfyllelse

- Preterisme
 - Den store trengsel og Jesu gjenkomst skjedde i år 70 ved ødeleggelsen av tempelet.
 - De fleste profetier før Åpenbaringen 20 ble oppfylt ved Jerusalems fall (AD 70)
- Historisme
 - De profetiske begivenhetene beskrevet bl.a. i Jesu endetidstale i Matt 24 og Åpenbaringen blir gradvis oppfylt i menneskehistorien. Dvs. jordskjelv, naturkatastrofer, kriger osv. er sett på som konkret oppfyllelse av profetier i dag.
 - Profetiene om «Dragen», «Dyret» og «Den falske profet» referer til hvordan djevelen virker i dag gjennom riker (f.eks. det romerske riket) og Den Katolske Kirke. Luther trodde f.eks. at eksistensen av paven og pavedømmet var oppfyllelse av profetien om antikrist.

Forskjellig tidfesting av profetisk oppfyllelse

- Idealisme
 - Er ikke opptatt av å tidfeste profetisk oppfyllelse, men lærer at profetiene ble gitt for å lære menneskene tidløse sannheter om Gud og mennesket. Lærdommen i profetiene er at Gud har kontroll over alt, og at selv om livet er vanskelig, så vil Gud belønne de som er trofast mot Han.
- Futurisme
 - Tidfester profetiske hendelser som den store trengsel, antikrist sitt virke, Israels frelse, Jesu gjenkomst, tusenårsriket, og evigheten som fremtidige hendelser.
 - Futurisme insisterer ikke på at alle profetier er fremtidige, men at det fremdeles er viktige sentrale profetier som avventer sin oppfyllelse i fremtiden.

Syn på Milleniumet/Tusenårsriket (Åp 20:1-10)

- Premillennialisme
 - Læren om at Jesus returnerer til jorden før («pre») tusenårsriket begynner.
 - Tusenårsriket er et fremtidig midlertidig jordlig rike som vil komme etter vår nåværende tidsalder, men før «det evige stadiet».
 - To hovedgrener innenfor premillennialismen: *Futuristisk premillennialisme* og *historisk premillennialisme*

Futuristisk Premillennialisme

- Tusenårsriket trer i kraft rett etter Daniels 70. uke (Dan 9:27)
- Hendelsene i Åpenbaringen 6-19 er fremtidige, men vil skje før tusenårsriket blir innlemmet.
- Nasjonen Israel vil ha en sentral rolle i trengselen og tusenårsriket, hvor GT og NT profetier gitt til Israel vil bli oppfylt.
- Løftene gitt til Israel vil bli endelig oppfylt i tusenårsriket.
- Futuristisk Premillennialisme er det vanligste synet blant dispensasjonalister

Historisk Premillennialisme

- Tusenårsriket er fremtidig (dog ikke nødvendigvis 1000 år).
- Hendelsene i Åpenbaringen 6-19 forekommer (evt. har allerede forekomme) i denne tidsalder.
- Israel vil bli frelst, men som en del av menigheten, og løftene til Israel er overført til menigheten. Israel har med andre ord ingen unik rolle i tusenårsriket.
- Mange modererte dispenasjonalister og paktsteologer holder til historisk premillennialisme.

Syn på Milleniumet/Tusenårsriket

- Amillennialisme
 - Navnet er noe misledende (betyr egentlig «intet tusenårsriket»).
 - Amillennialisme er det syn at tusenårsriket har en åndelig oppfyllelse i den nåværende tidsalder (mellom Jesu første og andre komme).
 - Har en syklisk (i kontrast til en kronologisk) tolkning av åpenbaringsboken.
 - Både den store trengsel, og tusenårsriket (hvor Kristus regjerer) er åndelige realiteter i vår tid. De er nåværende hendelser som vil vedvare inntil Jesu gjenkomst.

Syn på Milleniumet/Tusenårsriket

- Post-Millennialisme

- Læren om at Jesus kommer etter («Post») tusenårsriket.
- Milleniumet er tiden mellom Jesu første og andre komme, hvor Jesus vil regjere fra himmelen og gradvis gjøre at Hans rike sprer seg og vokser over hele verden.
- Spredningen av Guds rike vil påvirke både samfunn og miljø og innlemme en gullalder for verdenshistorien som vil kulminere med at Jesus kommer triumferende tilbake til jorden for å holde dom.
- Misjonsbefalingen er «middelet» vi skal bruke for å iverksette transformasjonen av verden.

Pre/Mid/Post Tribulasjon

- Bortrykkelsen er beskrevet i 1. Tess 4:16-17 og i 1. Kor 15:51-52
- Pre-Tribulasjon: Menigheten blir rykket bort før («pre») Daniels 70. uke som beskriver den store trengsel. Nøkkelvers: 1. Tess 1:9-10 og Åp. 3:10.
- Mid-Tribulasjon: Menigheten blir rykket for midt i Daniels 70. uke (dvs etter 3,5 år), før Guds vrede intensifiseres i den andre delen av den 70. uken.
- Pre-Vrede: Menigheten blir rykket bort en gang i andre halvdel av den 70. uken, men før Guds vredesskåler blir utøst.
- Post-Tribulasjon: Menigheten blir rykket bort etter den store trengsel, og samtidig som Jesus kommer igjen. Menigheten blir rykket opp i himmelrommet, hvor den skal møte Jesus, og returnere med han til jorden.

Tolkningslære og Endetidslære

- I den reformerte tradisjonen (som normalt sett har holdt til paktsteologisk tolkningsprinsipp) har Amillennialisme vært det rådende synet.
- I den dispensasjonalistiske tradisjonen har futuristisk premillennialisme og pre-tribulasjon vært det rådende synet.
- Modererte dispensasjonalister (f.eks. progressive dispensasjonalister) holder som regel til en form av historisk-premillennialisme
- Modererte paktsteologer har åpnet for et visst tusenårsrike (som gjerne er kortere enn 1000 år)

Nøkkeltekster i GT

- 5. Mosebok 30:1-10: Løftet til Israel om tusenårsriket
- Profeten Jesaja 24-27: Guds dom over Jordan på “Herrens dag” som kommer før innvielsen av tusenårsriket.
- Profeten Esekiel 36-37: Løftet om oppfyllelse av paktene til Israel
- Daniels bok 2; 7; 9:24-27: Profetier om fremtiden og om den 70. uke.
- Profeten Sakarja 12-14: Guds forløsning av gjenopprettelse av Israel

Nøkkeltekster i NT

- Matteus evangeliet 24-25: Jesu endetidstale.
- Lukas evangeliet 21: Jesu endetidstale.
- Apostlenes gjerninger 1-3: Løftet om Jesu gjenkomst, og om oppfyllelse av løftene.
- 1 Tessalonikerbrev 4-5: Profetier om de døde i Herren, Jesu gjenkomst og Herrens dag.
- 2. Tessalonikerbrev 2: Profetier om Jesu gjenkomst og Herrens dag.
- 2. Petersbrev 3: Profetier om Herrens dag og Jesu gjenkomst.
- Åpenbaringen 4-22: Profetier om den store trengsel, tusenårsriket, dommedag, helvete og himmel.

Er du klar for å møte Jesus?

- Johannes 14:3
- Apgj. 1:6-11
- 1. Kor 15:52
- 1. Joh 3:2
- Åpenbaringen 1:7-8
- Åpenbaringen 22:12-13

Spørsmål?
